

ELNÖKVÁLASZTÁS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN, 2012

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΟΥ (MARIA KOUTOULAKOU)

Kivonat

Idén novemberben Amerika ismét megoszlott a Demokraták és Republikánusok, illetve képviselőik között. November 6-án az amerikaiakat döntés elé állították: választaniuk kellett a liberális Barack Obama és az inkább mérsékelt konzervatív Mitt Romney¹ között. Mindkét oldal rendelkezett támogatókkal, ugyanakkor ellenségekkel is. A világsajtó – a választási konfrontációk alatt és után is - részletesen beszámolt a két elnök harcáról és politikai vitájáról. A görög és a francia sajtó láthatóan inkább Obamát kedvelte - akárcsak Európa többi országa -, ellentétben az amerikai sajtóval, amely fele-fele arányban, objektíven közelítette meg a témát. Azonban minden újságcikk az elnökjelöltek megoldásaira fókuszált a fontos gazdasági, szociális és politikai problémákat illetően. Ez alkalommal az amerikai polgárok így nem csak az elnök, hanem annak politikai programja alapján is szavaztak.

Kulcsszavak: Amerikai választások 2012, Barack Obama, demokraták, Mitt Romney, republikánusok, görög sajtó, nemzetközi sajtó

*

Bevezetés

Az amerikai elnökválasztásokat 2012. November 6-án tartották. Ez volt az 57.-ik az elnökválasztások közül, amiket négyévente tartanak. Most a két versenyző Barack Obama - a Demokrata Pártot képviselve - és Mitt Romney - a Republikánus Pártot képviselve - voltak. Barack Obama, erősebben, mint valaha, harcolt a második ciklusát, és liberális vitapontokra utalt, mint például a nők jogaira és a homoszexualitás jogára. Vele ellentétben Mitt Romney, aki üzleti igazgatóként is ismert, a gazdasági ügyeket hangsúlyozta ki.

Elnöki viták

Az első vita Obama és Romney között október 3-án, Denverben zajlott, amelyben főleg az adók, a deficitek és munkalehetőség teremtésének témáit boncolgatták. Obama kihívóját okolta a 2008-as gazdasági visszaesés miatt, illetve amiért állásfoglalását nem elemezte részletesen. Romney agresszívan válaszolta Obamának, hogy nem látja Obama bizonyítékát, amikor azzal vádolta, hogy az oktatási tényeket akarta felszámolni. Romney mondandóját azzal folytatta, hogy legfőbb célja az egészségügyi terv megvalósítása és a Medicare átalakítása, illetve az újabb pénzügyi válság megelőzése, ismét részletek nélkül. A riválisok még sok más témáról vitatkoztak, mint az olajüzlet támogatása és Romney ellenállása az adóemeléssel szemben.

A második fordulóra október 16-án, a New York-i Hofstra Egyetemen került sor. Obama kimutatta versengő és agresszív természetét, mialatt mindketten higgadtak és nyugodtak maradtak. A vita a munkanélküliség problémájával indult, melyet Romney első számú megoldandó ügyeként kezelte. Obama nem a munkalehetőségekre, hanem inkább a munka minőségére fektette a hangsúlyt, és kiemelte, hogy a középosztály rendkívül megterhelt, ezért adócsökkentéseket ígért. Érintették még emellett az energia és környezeti problémákat és a nők egyenjogúságát a munka terén. Egyetértettek abban, hogy sok egyenlőtlenség van még, ezért megegyeztek, hogy mindketten dolgozni fognak a nők jogai érdekében.

¹ Mitt Romney 1947. március 12-én született, amerikai üzletember, aki Massachussets 70. kormányzójának szerepét töltötte be 2003-2007-ig. Michiganban nőtt fel és 1966 óta mormon missziós. Vagyona körülbelül 190 és 250 millió dollár között becsülhető, amelyből a 2012-es kampányába is befektetett. A Stanford Egyetemre illetve a Harvarh Jogi és Üzleti Iskolába járt, és osztályának legjobb 5%-ban diplomázott. Üzleti tanácsadóként is dolgozott, és 1994 óta érdeklődik a politika iránt.

Ezután vitatták még az immigráció, a zöld kártya és az USA líbiai konzulátusának témáját, amelyben nem volt nagyon különböző a véleményük. A vitát olyan témákkal, vitapontokkal zárták, mint a bűnözés, külföldi befektetések és személyes véleménykifejtéssel arról, hogy melyik értékelést vélik helytelennek.

A legvégső elnöki vitát *Boca Raton*ban tartották október 22-én, ahol is külpolitikájukra fókuszáltak. Megegyeztek Afganisztánt, Líbiát és Szíriát illetően, és hevesen vitatkoztak a Fehér Házon. Amikor Romney azt mondta, hogy az USA haditengerészetének kevesebb hajója van, Obama gúnyosan válaszolt: „És kevesebb lóval és szuronnal is rendelkezünk”. A hallgatók általánosan biztosra vélték Obama győzelmét a 3.-ik vitán, de mindenki a nagy napra várt és a bizonytalan eredményekre. November 6-án Obama megnyerte a második elnökválasztásokat, Mitt Romney kudarcot vallott.

A görög sajtó

A választások előtt a görög sajtó analizálta az Obama és Romney közötti problémát, enyhén az afrikai-amerikai elnök javára. Nem csak az ezt megelőző teljesítménye, hanem a görög recesszióról alkotott véleménye alapján is. VIMA, egy fontos görög újság, felmérést készített négy nappal a választások napja előtt a nemzetközi fejlesztésekről, és levonta a következtetést, miszerint a görög állampolgárok 54,8%-a érdeklődik az amerikai választások iránt, és 75,7%-uk állt Obama oldalán, míg csak 5% preferálta Romneyt². Ugyanebben az újságban sok cikk volt, amelyek Obama előnyeit és ellenkezéseit tüntették fel az elnök programjában, akárcsak a közte és Romney között felmerülő dilemmát. Különösen Anestis Kellidis, aki November 4-én azt írta, Obama sürgette Merkelt, hogy segítsen Görögország szociálpolitikai válságán, de azóta semmi nem történt, mivel TROIKA Romney sikerére vár, hogy megnyerje a választásokat. (Anestis Kellidis: Obama vagy Romney?, *TO VIMA*, 2012. november 4.)³

Egy másik cikk azt vizsgálta, melyik oldalt támogatja a piac. A legtöbb ember Obama győzelmére fogadott 51,9%-os szavazati aránnyal, és hogy Romney 48,25%-kal veszíteni fog. Mantikidis Tasos folytatva kiemelte, hogy Amerika költségvetési- és gazdaságpolitikája nagyon aggasztó, mert az Euro-zóna válsága és Kína ereje hatással lehet a világgazdaságra. (Mantikidis Tasos: Kit választana a piac új elnöknek, *To Vima*, 2012. november 4.)⁴Ráadásul a Sandy hurrikán áldásként jött Obama számára, akit megmentőként ábrázoltak, míg Romneyt könyörtelenként tüntették fel. Ez adott lehetőséget Obama számára hogy „elnökinek” mutassák, amiért személyesen felhagyott a bürokráciával, hogy a katasztrófa-sújtottakon segítsen, mialatt Romney-t mint „rossz fiút” aki arra vár, hogy feloszlatassa a Szövetségi Válságkezelő Ügynökséget (FEMA). Amikor az újságírók erről kérdezték, visszautasította a választ. (Bozaninou Tania, Pastrokou Elisabeth: Elnöki Obama VS Könyörtelen Romney, *To Vima*, 2012. november 4.)⁵

A megosztott Amerika November 6-án szavazott a századok óta egyik legnehezebb választásokon, mivel az ellenfelek százaléokban nagyon közel voltak egymáshoz. Az első jelek Obama fölényét sejtették, és végül így is lett. *Ellis Athanasiou*, Washington DC-i tudósító, így írt: „Az elnökségért folytatott verseny alatt megtartották a Szenátusi és a Kongresszusi tagok megválasztását is, ami azt mutatja, hogy bárki is legyen az elnök, nem lesz képes teljesen véghezvinni politikáját, kompromisszumokat kell majd kötnie.”⁶ (Athanasiou Ellis: Obama és Romney kemény harca, *Kathimerini*, 2012. november 7.)⁷ Ugyanő írta ennek az újságnak egy héttel később, hogy a fejlesztés és munkalehetőségek teremtése lesz Obama fő célja második elnöksége alatt. Együtt fog dolgozni a Republikánus Párttal és a költségvetési politikára is koncentrálni fog. A vita központjában állt a Petreous-ügy is, és az elnök azt mondta „az emberek addig ártatlanok, ameddig be nem bizonyítják ennek ellentétét”. Azt is elmondta, hajlandó Irán ügyében diplomátikus megoldást kidolgozni. (Athanasiou Ellis: Obama a kincstárra fókuszál, *Kathimerini*, 2012. november 15.)⁸

A nyugodt elnök, Barack Obama, aki a kampány során egy maximalista és versenyző oldalát mutatta meg, a választások előtti utolsó napon remegve jegyezte meg: „Még nem fejeztük be ezt az utazást... Mostantól az egyetlen dolog, ami számít, azok Önök. A döntés már nem rajtam múlik. Demokráciánk legerősebb részét Önök alkotják.” (Kitty Ksenaki: A szavazás ideje Obamára és Romney-ra a megosztott

² A kutatást KapaResearch vezette a *To Vima* napilapnál.

³ Ανέστης Κελλίδης: Ομπάμα ή Ρόμνεϊ; *To Βήμα*, 2012. november 4.

⁴ Μαντικίδης Τάσος: Ποιον ψηφίζουν οι αγορές για νέο πρόεδρο, *To Βήμα*, 2012. november 4.

⁵ Μποζανίνου Τάνια, Παστρικού Ελισάβετ: Προεδρικός Ομπάμα VS Άσπλαχνου Ρόμνεϊ, *To Βήμα*, 2012. november 4.

⁶ <<Παράλληλα με την αναμέτρηση για την προεδρία, λαμβάνουν χώρα και οι εκλογές για τη Γερουσία και τη Βουλή [...] κάτι που σημαίνει ότι όποιος κι αν εκλεγεί πρόεδρος, δεν θα είναι σε θέση να εφαρμόσει πλήρως την πολιτική του, αλλά θα αναγκασθεί να προχωρήσει σε συμβιβασμούς.>>

⁷ Αθανασίου Έλλης: Σκληρή μάχη Ομπάμα – Ρόμνεϊ, *Η Καθημερινή*, 2012. november 7.

⁸ Αθανασίου Έλλης: Στα φορολογικά εστίασε ο Ομπάμα, *Η Καθημερινή*, 2012. november 15.

Amerikában, *TA NEA*, 2012. november 6.)⁹. Ugyanebben az újságban *Aristotelia Peleri* azt írta, Obama támogatja Görögországot, Washington elismeri az ország részvételét Libiában, és hogy a kapcsolat a két ország között fejlődött. A görögök megértik, ez a kapcsolat előnyére válik majd nem csak a görög-török külpolitikának, hanem az Izraellel való kapcsolatuknak és az energia-kérdésnek is. (*Aristotelia Peleri*: Athén Obamára szavaz, *TA NEA*, 2012. november 5.)¹⁰. Általánosságban, habár Romney-nak is vannak támogatói Görögországban, a sajtó nagy része és a polgárok Obamára szavaznak, mert úgy vélik, egy liberális elnök képes lesz gyorsabban megoldani a gazdasági problémákat, és nem a piac, hanem az emberek javára.

Az amerikai sajtó

Barack Hussein Obama-t kiáltották ki győztesnek november 6-án kedden, a legtöbb szavazatot szerezve New Jersey-ből (58%), Rhode Island-ből (63%), New Yorkból (63), DC-ből (91%) és Hawaii-ról (71%) összesen 303 elektori szavazattal. Obama ezt mondta győzelme után: „Ma este ezen a választáson, Önök, az amerikai emberek emlékeztettek minket arra, hogy bár utunk kemény, utazásunk hosszú volt, összeszedtük magunkat és győztünk. Tudjuk a szívünkben, hogy az Amerikai Egyesült Államok számára a legjobb csak most következik”. Mitt Romney minden jót kívánt az elnöknek és családjának, és azt mondta: „Ez az időszak kalandos lesz Amerika számára, és én kívánom, hogy az elnök legyen sikeres nemzetünk vezetésében”. (Jeff Zeleny, Jim Rutenberg: A megosztott Amerika több időt ad Obamának, *The New York Times*, 2012. november 6.)

Obama elnök, hogy bejelentse második ciklusát, nem csak a gazdasági és költségvetési kérdésekre fókuszált, hanem az emberi jogokra is. Obama kinevezése „tenger nagy változást jelentett a meleg jogainak mozgalmában”, ez számukra is győzelem volt. Az egyenlőség győzedelmeskedett amint Obamát nevezték ki November 6-án, és azt ígérte az elnök, támogatni fogja májusban a meleg házasságot is. Ezt bizonyítja a tény, hogy *Tammy Baldwin* lett az első meleg szenátor az USA-ban. Frank Schubert, a kaliforniai kampány tanácsadója bár azt mondta, ez nem fog különösebb változást hozni az országban, az emberek még mindig hisznek abban, hogy a házasság „egy nő és egy férfi összekötése”. (Alana Semuels: A választások mutatják, az ország változik, mondják a meleg házasság pártolói, *Los Angeles Times*, 2012. november 7.)

A republikánusok azt mondták, ami Romney bukását okozta az a tény, hogy mindig is bizonytalan volt napirendjében és nem tudott reagálni a kritikára. Azt állítják, egy részletesebb politikára lenne szükségük, amely túlmegegy a part célcsoportján, amely fehér, férfi szavazókból áll. Barbour szerint Obama Romney támadására törekedett és Bush-t okolta mindenért, ami rosszul végződött, és Romney részéről hiba volt ezt megválaszolatlanul hagyni. (Társsajtó, top republikánusok: Romney vesztett a tervek részletezésének hiánya és félnék válasza miatt, *The Washington Post*, 2012. november 15.) Ugyanebben az újságban egy nappal korábban bejelentették, hogy Obama „adókat fog kibocsátani a leggazdagabb amerikaiakra mind gazdasági mind politikai téren”. Az elnök kiemelte, ez nem fog akkora különbséget jelenteni, még így is gazdagok maradnak majd. Hajlandó tárgyalni, mivel úgy tűnik, a republikánusok egyáltalán nem értenek egyet az adóemelésekkel, és az ő fő aggodalma az alsóbb osztályok megkönnyebbülése. Sok közgazdász úgy véli, hogy bármilyen különbség az adókban hatni fog a piacokra és további „költségvetési sziklához” vezetne, miközben Obama úgy gondolja, ennek fele eltörlődik, ha a törvényhozás a csökkenéseket helyén tartja és kizárva a nagyobb jövedelemmel rendelkezőket. (Társsajtó: Obama kitart a gazdag amerikaiakra kivetett adó növelése mellett, azt mondja, a legjobb út a „költségvetés-hegy” elhárítására, *The Washington Post*, 2012. november 14.)

A francia sajtó

Franciaországban az emberek különböző társasági helyekre gyűltek össze, hogy megnézzék a választások eredményét, nagy részük Barack Obamának drukkolt, de a franciák egy része Romney-ra szavazott. Hervé Gattegno a *Le Point*-ban, mely egy jobboldali hetilap Franciaországban, azt írta, nem meglepő, hogy Obama nyert. A választások csak előadások voltak, mivel Obama már a kilencből nyolc választó államban előnyt élvezett. Azonban a politikai rendszer így működik Amerikában, hogy bebizonyítsa polgárainak, szavazatuk és ezáltal bizalmuk is szent, a többi csak előkészítő anyag. A tény, hogy válság van, ami George Bush

⁹ Κίττυ Ξενάκη: Ώρα της κάλπης για Ομπάμα και Ρόμνεϊ σε μια διχασμένη Αμερική, *TA NEA*, 2012. november 6./ <<Δεν το έχουμε τελειώσει ακόμα αυτό το ταξίδι... Από εδώ και πέρα, μετράτε μόνο εσείς. Το θέμα φεύγει από τα χέρια μου. Η πιο ισχυρή δύναμη στη δημοκρατία μας είστε εσείς>>.

¹⁰ Αριστοτέλια Πελώνη: Η Αθήνα ψηφίζει Ομπάμα, *TA NEA*, 2012. november 5.

elnöksége alatt kezdődött meg, Obama elnökségét segítette. „Visszavonta Irakból a csapatokat, eltávolította Bin Ladent és visszaállította az érveket, amiért szeretni lehet Amerikát.”¹¹ A fő pont az, hogy mit fog innentől ajánlani Obama elnöksége. Igaz, hogy Obama elnökkel a külpolitika jobb képet mutat, főleg Közép-Kelet esetében, de emellett nem befolyásolja Kínát vagy Oroszországot. Cikkét így fejezte be: “A megválasztott Obamát Nobel-díjjal jutalmazták anélkül, hogy bármit is tett volna. Újraavasztva aligha remélheti az Oscart - esetleg mint statisztát.”¹² (Hervé Gattegno: Obama nyert... és akkor? *Le Point*, 2012. november 7.)¹³

A sajtó nagy része Franciaországban azonban Barack Obama újraavasztását szerette volna. *Fabrice Rousselot* a *Liberation*-ben azt írta, Obama második ciklusát természetesebben kezdi. Fejlődést vitt véghez, de megtanulta mostanra, hogy ez nem olyan egyszerű, így már „fűszerezett, kevésbé naiv, és sokkal inkább politikai”.¹⁴ Sokkal elővigyázatosabb lett az arábiai eseményekkel és tanult hibáiból. Programját “teljesnek” jellemzi és tervezi, hogy a zöld energiára is hangsúlyt fog fektetni. (Fabrice Rousselot: Obama a második bizalom, *Liberation*, 2012. november 7.)¹⁵ Ugyanennek az újságnak egy másik cikkében Lorraine Millot azt írta, Obama összesen 50%-kal lett megválasztva (Romney-nak 48%-a volt), és a feltehető szavazók valószínűleg inkább „a fiatalok, nők, kisebbségek, a szegények, a városiak és a nem vallásosok voltak”.

A latin népeesség Obama számára szintén előnyt jelentett. Az eredmény azonban azt mutatta, Amerika még mindig megosztott. Talán megválasztották vezetőjüket, de a polgárok még mindig nem biztosak a jövőjük kimenetelével kapcsolatban. (Lorraine Millot: Az ország erővonalai külön állnak, *Liberation*, 2012. november 7.)¹⁶ A *Le monde*, Franciaország egyik legnagyobb napilapja írja, Obama győzelme után azt mondta: „Azt akarjuk, hogy gyermekeink olyan Amerikában éljenek, amely nincs veszélyeztetve egy felmelegedő bolygó által.” Így felkeltette a reményt a környezetvédőkben a klímaváltozás elleni harcért. (George Allix: Barack Obama szót szolt a környezetvédőkhöz, a klímapolitikája versenytársaihoz, *Le Monde*, 2012. november 10.)¹⁷

Összegzés

Hat hónapnyi kemény vitázás és versengés után Barack Obama nyerte a 2012-es amerikai választásokat. Az afrikai-amerikai elnök készen áll, hogy megkezdje második ciklusát, mint kormányzó, minden nyomasztó problémával napirendjében, nem csak Amerikára, hanem az egész világra nézve. Először az amerikai polgárok buzgalommal vettek részt a választási procedúrában és sokkal politizáltakabbnak tűntek, mind azt a világ gondolta. A jel, ami ezt bizonyítja, a növekvő részvétel, amit talán a feketékre és hiszánokra gyakorolt növekvő hatás is okoz. A biztató tény az, hogy fiatalok, 18-29 éves korig, sokkal aktívabban vettek részt idén. Fel lett jegyezve az is, hogy az emberek nem csak a képviselőket, hanem programjaikat is figyelembe vették. Barack Obama már hivatalosan is az Egyesült Államok elnöke lett, és mindenki a következő lépésére vár.

Fordította Horváth Benigna

*

<http://www.southeast-europe.org>
dke@southeast-europe.org

© DKE 2012

Megjegyzés: *Tisztelt Kutatók*, ha hivatkozni szeretnének erre a cikkre, vagy a cikk egy részletére, kérjük, írjon a dke@southeast-europe.org címre, hogy tudjunk róla. *Kérjük a cikket a következőképpen tüntessék fel:*

Μαρία Κουτουλάκου: *Elnökválasztás az Egyesült Államokban, 2012.* (Fordította Horváth Benigna) *Délkelet Európa – South-East Europe International Relations Quarterly*, Vol. 3. No.3. (Fall 2012) 4 p.

Köszönjük a kedves együttműködésüket! A *Főszerkesztő*.

¹¹ ‘il a retiré les troupes d'Irak, éliminé Ben Laden, redonné des raisons d'aimer l'Amérique’

¹² Élu, Obama avait reçu le prix Nobel sans avoir rien fait. Réélu, il ne peut plus guère espérer qu'un oscar - peut-être celui du meilleur second rôle.

¹³ Hervé Gattegno: Obama a gagné... et alors ? *Le Point*, 2012. november 7.

¹⁴ ‘Du coup, il s'est aguerri, il est devenu moins naïf, d'une certaine manière, et beaucoup plus politique.’

¹⁵ Fabrice Rousselot: Obama, la deuxième foi. *Liberation*, 2012. november 7.

¹⁶ Lorraine Millot: Le pays force ses lignes de séparation. *Liberation*, 2012. november 7.

¹⁷ Gregoire Allix: Barack Obama pris au mot par les écologistes sur la relance de sa politique climatique. *Le Monde*, 2012. november 10.